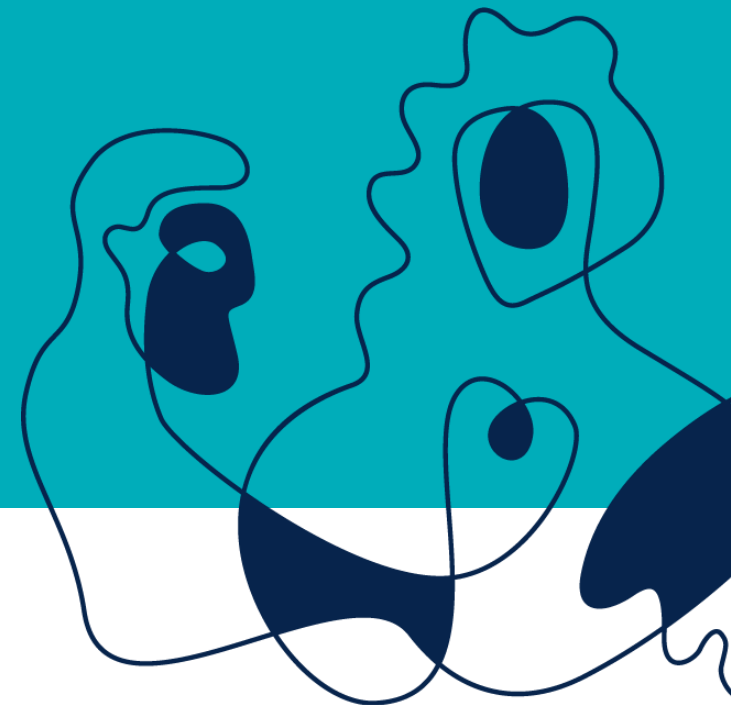

Vurderinger etter NML §§ 8-12 - plansaker

Webinaret starter kl. 12.00

Statsforvalteren i Innlandet

31.05.2022

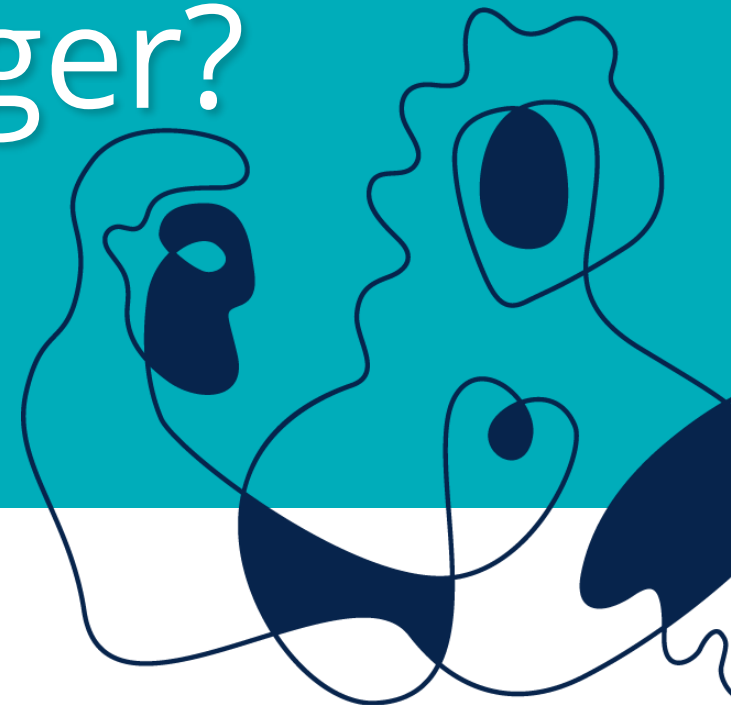
Hvordan gjøre gode naturmangfoldvurderinger?

Victoria Marie Kristiansen

Enhet for naturmangfold og verneområder

Statsforvalteren i Innlandet

31.05.2022

Kunnskapsgrunnlaget er grunnsteinen

§ 8

- Hvilket naturmangfold kan bli påvirket av et tiltak? Hva er relevant for den aktuelle saken?
- Hvilken tilstand har dette naturmangfoldet?
- Hvilke effekter har tiltaket på det aktuelle naturmangfoldet?
- Hva er den samla belastningen på enkeltarter, naturtyper og hele økosystemer? (§ 10)
- Kommer føre-var-prinsippet til anvendelse? Er det tilstrekkelig kunnskap om...? (§ 9)
- Hva er miljøforsvarlige teknikker og metoder? (§ 12)

Kunnskapsgrunnlaget

- Mer enn registreringer i databaser
- Ingen funn i databaser betyr ikke nødvendigvis at det ikke kan finnes naturverdier der.
- Økosystemer ikke avmerket i databasene.
- Vær mer obs dersom det ikke er registrert noe!
- Begynn med lokalkunnskapen – hva er spesielt i min kommune, hva kjennetegner naturen her, hva kan jeg forvente å finne?

Bestillerkompetanse også viktig

Faglige krav til konsekvensutredning eller fagrapport om naturverdier

F.eks. hvilke artsgrupper bør inngå, økosystemer, landskapsøkologi m.m

Konklusjoner fra konsekvensutredning – tolkning og bruk i videre planarbeid

Kommunens egen vurdering knyttet til NML §§ 8-12

Økosystem og landskapsøkologi

- Størst fokus på påvirkninger/effekter for enkeltarter og enkeltforekomster av naturtyper.
- Oftest trua arter og trua naturtyper
- Økosystemer og samspillet med «triviell natur» også viktig
- Landskapsøkologi og elementer i landskapet stadig viktigere – funksjonsområder
- Helhetstenking – total belastning

BIOLOGISK MANGFOLD

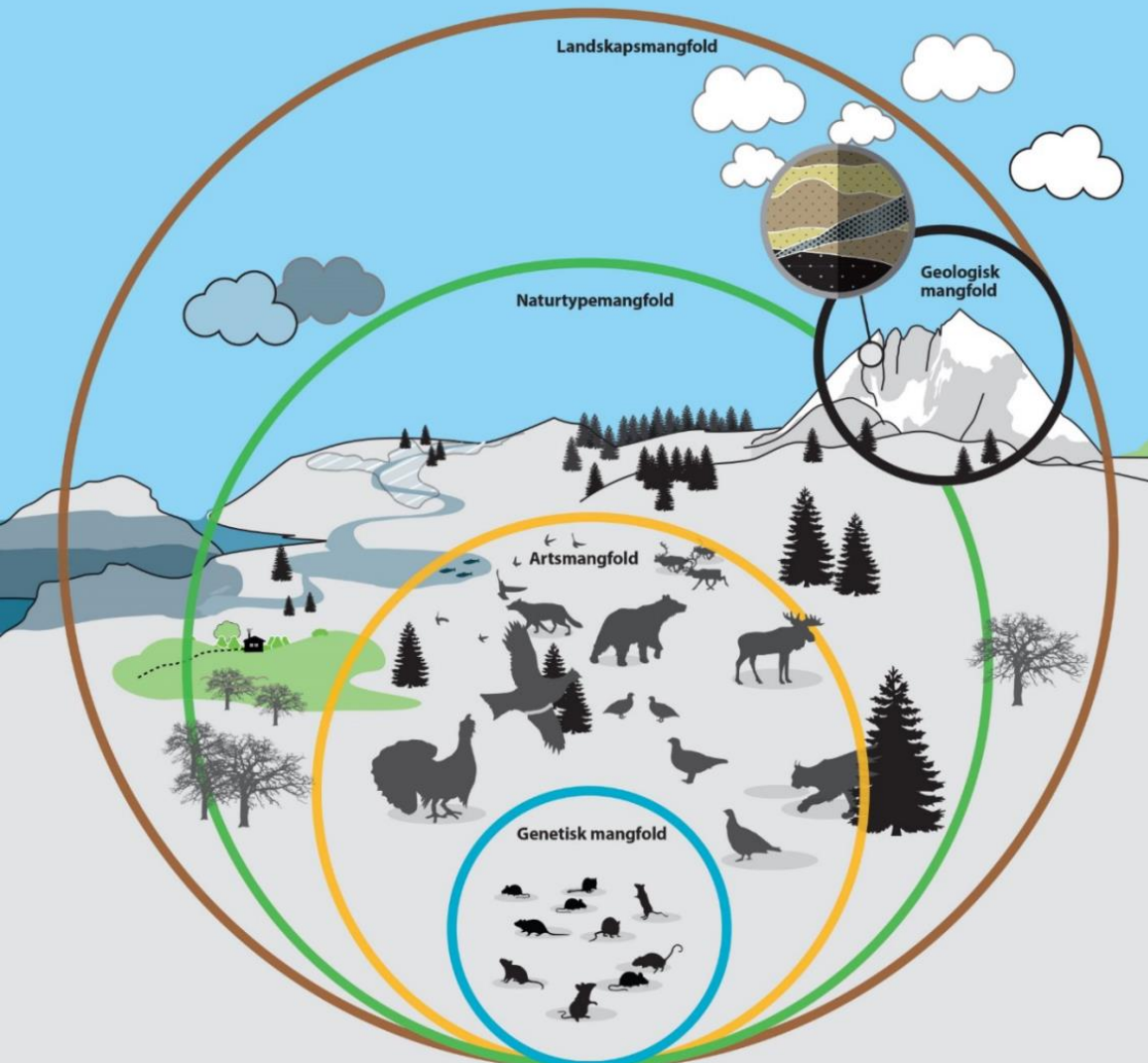
Genetisk mangfold
Genetisk variasjon innenfor en art

Artsmangfold
Variasjon av arter

Naturtypemangfold
Variasjon av leveområder

Landskapsmangfold
Variasjon av landskapstyper

Geologisk mangfold
Variasjon i berggrunn, løsmasser og terrengformer, samt geologiske prosesser

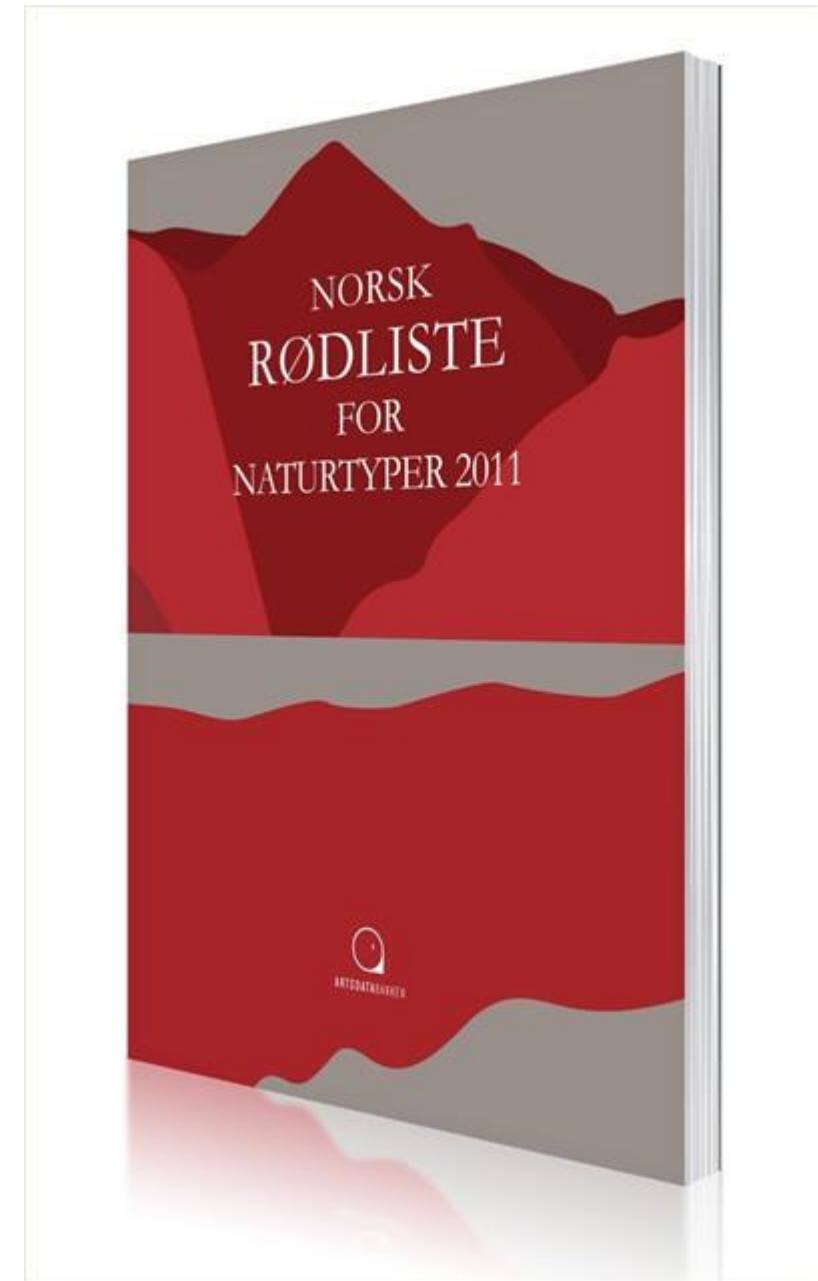
Samla belastning

- Hva er den totale belastningen på enkeltarter, naturtyper, økosystemer, landskapsøkologiske funksjonsområder?
- Bit-for-bit problematikk – når har vi nådd tålegrensen?
- Helhetstenking avgjørende for å kunne gjøre gode vurderinger her.

Ravinedaler (VU – sårbar)

«Betydelig nedgang i forekomstareal siste 50 år, særlig knytta til nye driftsmetoder og bakkeplanering i landbruket»

- Massedeponering (rene masser) , nydyrking, lagring av avfall m.m.
- Truete og verdifulle landskap – komplekst og dynamisk
- De naturlige erosjonsprosessene fremmer artsmangfoldet
- Helhetstenking nødvendig for å sikre verdiene her.

Når får naturverdiene betydning for utfallet?

Vanskelig å lage «regler» for når naturverdiene får avgjørende betydning.

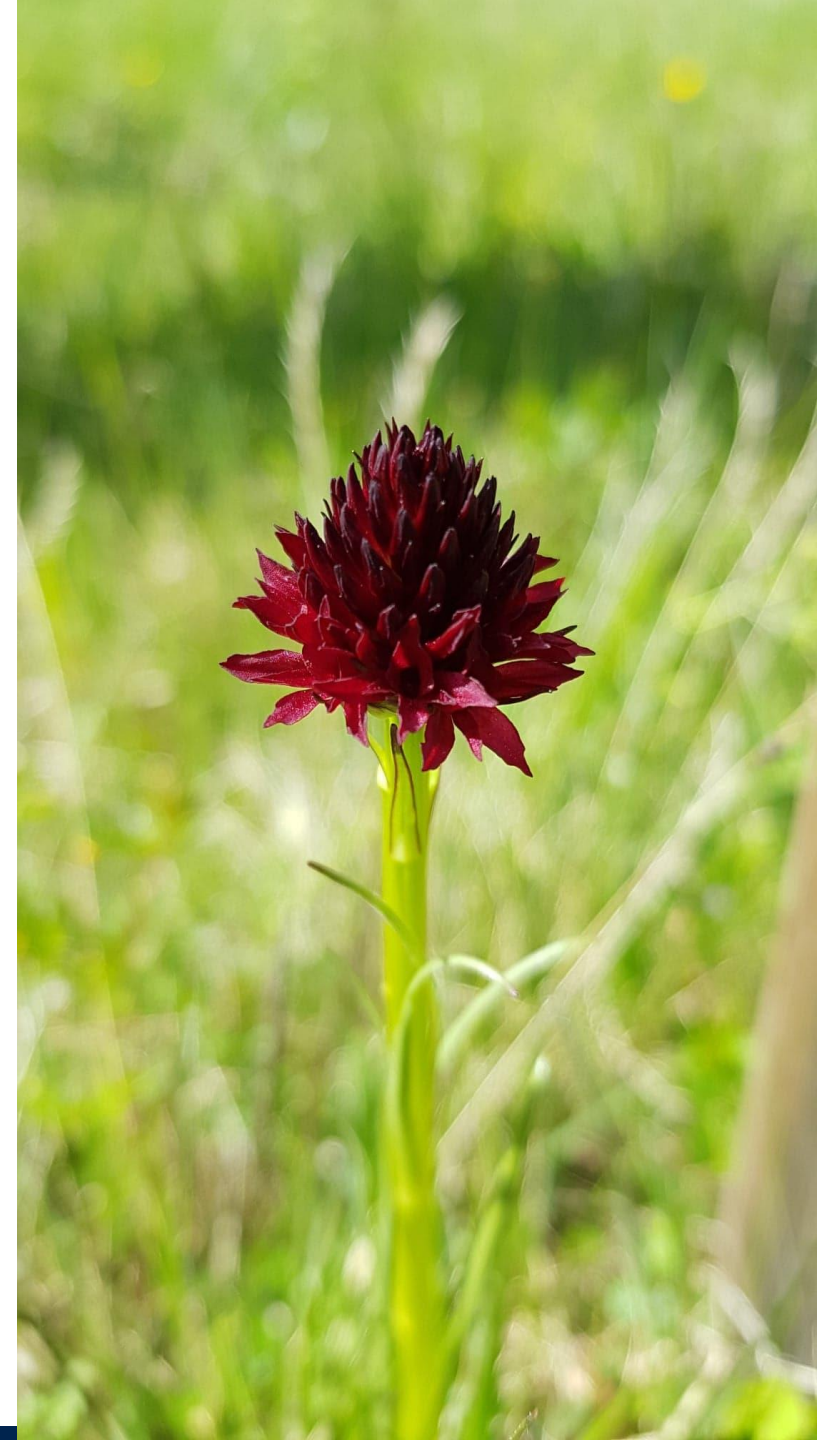
Hver plan har ulike naturverdier, konsekvenser, muligheter for hensyn/justeringer og andre interesser naturverdiene skal veies opp mot.

MEN viktig at det gjøres grundige vurderinger, OG at «varsellampene lyser» til rett tid.

Omfanget av vurderingene må stå i forhold til hvor store konsekvenser et tiltak vil kunne ha for naturmangfoldet.

Hva er viktigst å ta vare på?

- Mange ulike begreper og hensyn:
 - Prioriterte arter og utvalgte naturtyper
 - Trua arter og trua naturtyper
 - Hotspot-habitater
 - Ansvarsarter og -naturtyper
 - Sammensatte naturområder
 - Arter/naturtyper som krever spesielle hensyn
 - Det «vanlige» naturmangfoldet som er med på å opprettholde og drive økosystemer.
- Komplekst og sammensatt fylke – mange ulike verdier i kommunen – også andre verdier enn naturmangfold
- Kjennskap til naturverdiene og andre forhold – helhetsvurdering avgjørende

Sjekkliste for naturmangfoldvurderinger

Hva slags plan har jeg?

- Hvor omfattende er planen? Hvilke arealformål/tiltak skal gjøres? Vil det kunne gi store og varige endringer m.m.?

Avgrense planområdet og influensområdet.

- Hvilket areal kan bli berørt av planen?

Hvilket naturmangfold kan bli påvirket og hva er relevant for tiltakene i planen?

- Hva forventer jeg å finne her? Hva slags områder er det snakk om (skog, våtmark, kulturmark m.m.)?
- Hva er registrert? Blir alle registreringer berørt?
- Økosystemer og landskapsøkologiske funksjonsområder?

Hvilken tilstand har det berørte naturmangfoldet?

- Trua art? Prioritert art? Fredet art? Nær trua art? Hensynskrevende art?
- Utvalgt naturtype? Trua naturtype? Sentral økosystemfunksjon?
- Hvordan står det til med økosystemene?

Hvilke effekter har tiltakene på det berørte naturmangfoldet?

- Hvilken verdi har naturmangfoldet?
- I hvor stor grad blir naturmangfoldet berørt? Hva er konsekvensene og hvor alvorlige er de?

Sjekkliste for naturmangfoldvurderinger

Hva er den samla belastningen?

- Finnes det andre tiltak/planer som påvirker det samme naturmangfoldet og som til sammen gjør at belastningen blir for stor?
- Tidligere og fremtidige tiltak (bit-for-bit)?

Er kunnskapsgrunnlaget godt nok? Eller er det usikkerhetsmomenter?

- Om hvilket naturmangfold som blir berørt
- Virkninger/konsekvenser/effekter og andre forhold/tiltak (samla belastning)

Finnes det alternative løsninger?

- Mulighet for tilpasninger/justeringer?
- Avbøtende tiltak?

Oppsummering:

Bør planen gjennomføres som planlagt?

Bør det gjøres justeringer i arealformål? Endringer i avgrensing? Bør tiltak stoppes i enkelte områder? Bør planen stoppes i sin helhet?

Naturmangfoldvurderinger opp mot andre hensyn/interesser.

Spørsmål?

Takk for oss 😊

Statsforvalteren i Innlandet

Facebook Statsforvalteren i Innlandet
Nettside www.statsforvalteren.no/in